

PŘÍLOHY

Příloha 1

Transkripce rozhovoru s Rost'ou Novákem ze dne 30. 3. 2011

1) Jak jste se dostal k myšlence vytvořit představení inspirované novým cirkusem?

S novým cirkusem jsem se setkal před nějakými jedenácti, dvanácti lety, kdy jsem viděl první představení skupiny Que-Cir-Que, který později už v trochu jiném složení vystupovali na festivalu Letní Letná. To bylo poprvý, kdy jsem se s tímhle žánrem setkal, a musím říct, že od prvního okamžiku mě fascinoval. Rok na to jsem viděl Cirque du Soleil a po pár letech jsem se o tenhle žánr začal zajímat a zároveň i začínal mít širší představu o tom, kde jsou hranice nového cirkusu a divadla. Teď o novém cirkusu vím asi dost, ale určitě ne všechno. Jsou tady odborníci, co se zabývají novým cirkusem jako teoretici, například Ondřej Cihlář, já se jím zabývám spíš prakticky.

2) Spolupracovali na projektu La putyka nějací francouzští či zahraniční umělci?

Ne, vůbec. Ten projekt vznikl v tichosti. Já jsem věděl, že nemůžeme před těmi lety, kdy projekt vznikl, a dokonce ani teď, konkurovat vlně francouzského cirkusu, který má za sebou tradici, co se týká vzdělávání a přípravy herců, artistů a akrobatů. Oni mají vysoké cirkusové školy, což tady nebylo a dodnes není. La Putyka je představení udělaný na ryze český téma, který vzniklo taky více méně náhodou. Jediný, co jsem věděl dopředu, bylo, že chci používat věci jako loutkový divadlo, moderní tanec a akrobacii na trampolíně a na zemi. Věděli jsme, co je typický pro nový cirkus nebo cirkus obecně jako equilibristika a virtuoziata, a to jsme chtěli v inscenaci použít. To, že ti lidé jsou virtuozní, ale ve všem: ať je to v pohybu, ve slově, v muzice. A najednou rychleji ohlas nám umožnil pracovat dál.

3) Jel jste se před vytvořením představení podívat do Francie, abyste se inspiroval?

V tomhle jsem úplněj „nýmand“. Ve Francii jsem nebyl, všechny francouzský představení jsem viděl buď tady v Čechách nebo jinde v Evropě nebo přes internet. Až po La Putyce, kdy jsme začali pracovat kontinuálně, se nám podařilo navázat spolupráci s Circostradou, což je světová organizace nového cirkusu, a lidmi z Francie. Budeme

spolupracovat s Danielem Gulkem, s cirkusem Trottola, s Maximem Komarem z Finska. To ale určitě nešlo hned, ale až postupně. Ti lidé to pro nás dělají v rámci takové osvěty nového cirkusu v České republice.

4) Byli jste s Cirkusem La Putyka pozváni do zahraničí, abyste zde vystoupili (například v rámci festivalů)?

Náš cirkus jel jako reprezentant České republiky do Šanghaje na Expo 2010, byli jsme v Sarajevu, pojedeme do Edinburghu na French festival. Na to se těšíme a zároveň jsme zvědaví, jak se popasujeme s odlišnou kulturou. S tím, jak je to naše představení hratelný venku. Už jsme několikrát hráli v angličtině, ale to je dost složitý: jednak kvůli překladu, ale hlavně kvůli tématu jako takovému. V každé zemi jsou totiž jiné zvyky, ve Francii je to víno, v Čechách pivo a naše téma v zahraničí není tak uchopitelný, jak se pro lidi tady v Čechách může zdát. V Čechách je pivní kultura ukotvená, existuje spousta věcí (knih, představení atd.), který s poetikou hospody nějakým způsobem pracovaly. A já úplně nevím, jestli je ta naše hospodská poetika přenositelná. Jsem zvědavěj, co teď v tom Edinburghu zjistíme. Občas nějaký pozvání ven máme, ale jelikož je nás hodně, což je taky velký rozdíl od francouzského nového cirkusu, kde jsou jednotlivé soubory jednočlenný, dvou-,tří-, maximálně šestičlenný, nás je čtrnáct, což je pro výjezd do zahraničí fakt organizačně složitý.

5) Jakým způsobem jste získali členy do souboru?

Těžko a hlavně to trvalo docela dlouho. Vlastně nám trvalo dva roky, než se představení zrealizovalo do nějaký podoby. Původní záměr byl udělat workshopy pro profi herce, který by měli možnost chodit třikrát týdně na lekce (to bylo ještě v rámci Divadla Archa) skoků na trampolíně, akrobacie a tance. To by trvalo půl roku, po kterým by nabrali nějaké zkušenosti a s těma profi hercema by se udělalo představení. Do prvního kola konkurzu přišlo padesát lidí, byli to především Češi, ale třeba i dva kluci ze Španělska, který tady v tu dobu žili. My jsme vybrali asi tak polovinu herců, postupně ale odpadávali a odpadávali, přestávali chodit na kurzy, protože měli závazky jinde, až nakonec z týhle skupiny zůstali vlastně lektoři, který jsem původně oslovil, a ty teď z velké části hrajou v La Putyce. To jsou profesionálové ve svém oboru, třeba reprezentant na skocích na trampolíně, kterej je čtyřnásobnej mistr republiky, mistra ČR v bojovém umění wu-shu, dál máme profesionální tanečnický, muzikálovýho tanečnicka, loutkářku a loutkáře, kapelu a dva herce. Je to prostě takovej pelmel, kterej se snaží hrát dohromady.

6) Spolupracovali jste při projektu se Ctiborem Turbou?

Když jsem nastupoval na DAMU v roce 1999/2000, tak byla akce Praha město kultury 2000 a část hapeningů pořádal právě Ctibor Turba, tam jsme se potkali poprvé. On dokonce učil i mojí mámu, když ještě byla na DAMU. Musím ale říct, že pro nás bylo dost těžký s ním jakýmkoli způsobem navázat spolupráci, ta komunikace byla poměrně složitá. Teď je možná ideální čas na spolupráci, ale mnohem raději bych zkontaktoval lidi, který v Chalon učí v současné době. V tuhle chvíli právě pro naši edukaci potřebujeme takový profesionály.

7) Nemáte i vy sami v plánu obohatit svůj soubor o zahraniční umělce a udělat La Putyku internacionální?

Právě na 9. a 10.4. (2011) připravuju konkurz do nových projektů Putyky pro všechny, který by tento žánr chtěli dělat. Zájem máme teď asi čtyřicet lidí, ale jsou to především herci, tanečníci a právě například z akrobatů tam bohužel skoro nikdo není... A co se týká pozvání někoho ze zahraničí, tady mám obavy, že by v českých podmínkách dlouho nikdo nezůstal. My nejsme schopný zajistit takový podmínky a servis, aby tady mohl žít, a uživit ho by bylo hrozně složitý. Nicméně v tuhle chvíli začínáme pracovat na kvalitě českých umělců, protože svět má před námi pořád ještě obrovské náskok. Takže my v čem můžeme být jiný a svý, je hlavně divadlo, který dává cirkusu nějaký příběh a děj, takže to představení pak není jen o tý virtuozitě. Například Cirque du Soleil je podle mého jen o artistických číslech, což mě osobně nebaví. Nicméně určitě by bylo super tady mít dva tři lidi, který by do toho s námi šli, tomu se vůbec nebráním.

8) Jak dlouho Vám tak trvalo dostat se do pověmí diváků, vzhledem k tomu, že tato oblast umění byla do té doby u nás vlastně neznámá?

To vůbec nevím, ale v Čechách dobře funguje šeptanda, takže my jsme nemuseli tisknout žádný plakáty, nic, a diváci se najednou objevili. Určitě hrál roli fakt, že tady byla i díra na trhu, protože do té doby tady nic takového nebylo. Diváky naštěstí máme a to je pro nás hnací motor. To, že máme pro koho to dělat, je super. Ale předem jsme nic záměrně nedělali, kdyby se La Putyka odehrála a nedopadla, tak si zase každé budeme dělat to, co předtím. Ale ono to dopadlo a vlastně se nám všem otočil život, hrajeme často, vytváříme nové projekty. V roce 2011 jsou naplánovaný tři nové premiéry.

9) Chystáte se vystupovat na Letní Letné?

Na Letní Letný jsme vystupovali několikrát – já sólo s představením Osm, polib prdel kosům a dva roky po sobě jsme hráli La Putyku. V České republice je to rozhodně nejprestižnější prostředí, kde můžeme představit svoji tvorbu divákům. Letos ale pojedeme na French Festival do Edinburghu, ten se koná před Letní Letnou, a kam jedeme s představením La Putyka. Nemohli bychom tedy tři čtyři týdny zkoušet inscenaci Up'end'down, se kterou bychom se rádi ukázali, což je nemožný. Každopádně se letos uskuteční třídní sjezd zástupců z Circostrady, což bude úžasná příležitost, při které se setkáme s produkčními a producenty, co dělají nový cirkus ve světě.

10) Zmínil jste Circostradu, spolupracujete s ní?

Já ne. S tou spolupracuje Ondra Cihlář, kterej zajistil s Davidem Kašparem návštěvu Circostrady tady v Praze. Meeting se stane součástí Letní Letný, kde bude jakási přehlídka českých představení pro Circostradu, i proto bychom se letos rádi zúčastnili. Ale vzhledem k naší účasti na French festivalu v Edinburghu to asi nebude možný. Každopádně se jedná o velkou událost, která přispěje k tomu, aby tady žánr nového cirkusu měl profesionální podmínky.

11) Existují v České republice nějaké vysoké školy, kde se dá učit novému cirkusu?

Nenene, žánr nového cirkusu se neučí a hlavně tady není nikdo, kdo by to učil. Na HAMU se učila žongláž, což vedl Vašek Jelínek, jinak standardně se na DAMU ve druhém nebo třetím ročníku vyučuje akrobacie.

12) Jaké máte plány do budoucna?

Teď se plánuje mezinárodní projekt mezi Francií, Švédskem, Finskem a Českou republikou, kterej spadá do produkce Kalinka od Daniela Gulka a na kterým bychom se možná mohli nějakým způsobem podílet. V Marseille se bude v květnu konat meeting, na kterej bychom měli jet s bráchou, ten nám dělá produkci, a tam se budeme domlouvat na konkrétních detailech spolupráce. Buď by režisér z jedné země odjel do země jiné a vytvořil by představení s tamějším souborem, nebo každá skupina udělá svoje vlastní představení a s ním objede trasu Marseille-Praha-Stockholm-Helsinki.

13) Spolupracoval jste i s bratry Formany?

Do kontaktu s nima jsem se dostal jednak na škole, a pak když režírovali Klapzubovu jedenáčku. A nedávno byla schůzka lidí, který zajímá žánr nového cirkusu, kde jsme se sešli všichni od cirkusových školek, škol, cirkusových souborů, který jsou v Ostravě, Brně, v Praze, v Jižních Čechách... A právě tam byl i Petr Froman. Takže s Petrem jsme se potkali několikrát, no a do budoucna bychom rádi navázali spolupráci.

14) Jaký je Váš oblíbený francouzský nový cirkus?

Mně se hodně líbí Trottola, zpětně mě hodně fascinuje Cirque Ici, pak je ještě Pietos... ale těch je spousta.

15) Nový cirkus v ČR – kdy se podle Vás začíná objevovat?

Já bych řekl, že tady tenhle žánr měl svoje kořeny už dřív. Osvobozený divadlo ve svých představeních použili profesionální sportovce a dělali takový dadaistický hry. Určitě to byl Ctibor Turba, Husa na Provázku, který představovali žánr cirkusu, kabaretu, varieté. Bylo tady třeba Varieté u Nováků ve Vodičkově ulici. Takže tradice nějaká tady je, ale nový cirkus jako takový, kterej by používal pohybový a virtuózní věci, kterej by je pokládal do kontextů a souvislostí, tak to tady moc nebylo. Ale například Daniel Gulko sem jezdil a vystupoval na Staroměstským náměstí, kde ho objevil Jirka Kohout, zval ho do Kolína na Mimoriál. Nám je pořád omlacovaný o hlavu, že jsem první český nový cirkus, ale tady bylo divadlo Continuo, který používalo vertikální šály, vertikální lana, používali akrobatický věci, ale ne na takový úrovni. Takže takových divadel tady bylo víc, ale je pravda, že nový cirkus jako takový tady nebyl.